

Недооценяването на дигитализацията може да се окаже пагубно

Спасена Генчева, управител на "Хайкад Инфотех"

- **Г-жо Генчева, моля представете ни накратко Вашата компания "Хайкад Инфотех". Какъв е основният фокус на вашата дейност и промени ли се той през годините?**

„Хайкад Инфотех“ е създадена през 2009 г. като софтуерно звено на фирма "Хайкад инженеринг" и бе носочена главно към внедряване на софтуерни решения за инженерно проектиране. "Хайкад инженеринг" е инженерингова компания за разработка на технически продукти и проектиране на механизирани и автоматизирани процеси в производството. Защо се появи "Хайкад Инфотех"? След влизането на България в ЕС през 2007 г. - време на еуфория в стартиращите бизнеси в страната, много от предприемачите у нас, в това число и ние, бяхме изключително мотивирани да се приобщим към най-новите европейски технологични практики. Точно тогава станахме основен партньор за България на френския софтуерен концерн Dassault Systèmes. Дейността на "Хайкад Инфотех" през годините се променяше и адаптираше непрекъснато. В първите години отговаряхме на нуждите на чуждестранните инвеститори за уеднаквяване на използваните софтуерни решения в новосъздадените локации в България към използваните инженерни софтуери в

централните развойни центрове. Днес дейността ни е много по-всеобхватна и се превърнахме в компания, която предлага интелигентни решения за системна интеграция в индустриалните компании, включващи развойна дейност, логистика, производствено планиране и управление на проекти.

- Към кого са насочени вашите услуги?

Фокусирани сме изключително към иновативни развойни и производствени компании и към такива, които търсят оптимизиране на своите развойни и производствени процеси. От няколко години, и това е нашата гордост, си партнираме изключително интензивно и с български стартиращи фирми, разработващи собствени продукти, както и с български технически университети и различни научни екипи от Българската академия на науките.

- В какво се изразява сътрудничеството ви с тях?

Процесът на внедряване на софтуер е многостъпков и изисква добро и правилно планиране. Нашият екип от специалисти, съвместно с колегите ни от Dassault Systèmes, които имат изключително голям международен опит, оценяваме нуждите на компаниите, формулираме изискванията и ги консултираме за най-подходящото за тях решение. След старта на проекта разработваме детайлна концепция и цялостно внедряваме даденото софтуерно решение от гамата на Dassault Systèmes. Нашите задачи не свършват дотук. В задълженията ни влиза квалификацията на потребителите и тяхната непрекъсната поддръжка, а нашата инженерна академия Haycad Academy е на път да се превърне в отделна дейност на компанията, с която обучаваме десетки инженери всяка година.

- Сред продуктите на Dassault Systèmes, които вие предлагате, е и софтуерът 3DEXPERIENCE. С какво той е различен от останалите инженерни софтуери?

3DEXPERIENCE е бизнес платформа за разработка на нови продукти и за управление на развойни и производствени проекти. 3DEXPERIENCE е изключително интересен и иновативен софтуер дори за мен като икономист, който наблюдава света на технологиите отстрани. Неговата поява не е плод на идеята на един човек, както много често през първите години на зараждането на софтуерната индустрия, а резултат на търсенето и нуждите на индустрията по света към целенасочена и последователна дигитализация, стандартизация и централизация на всички бизнес процеси в една компания. Уверено мога да твърдя, че нашите колеги от Dassault Systèmes са успели да усетят много добре нуждите на съвременните индустриални предприятия, работещи в коренно различни условия в сравнение с тези дори само преди двайсет години. 3DEXPERIENCE осигурява централизирано съхраняване и контролирано управление на информацията, както и регламентиран достъп до нея за всички участници в проекта: конструктори, технолози, икономисти или ръководители на проекта. Платформата предоставя богат набор от инструменти за задаване и проследяване на задачи, срокове, отговорници, както и точна финансова информация за разходите за изпълнение на отделните задания. Всичко това дава възможност за прецизен контрол на развитието на проекта по отношение на изпълнението на отделните подзадания при пълен мониторинг на финансовите параметри

и зададените срокове. 3DEXPERIENCE помага на проектния ръководител при взимането на решения, а участниците получават лесно нужната им информация. Това води до изключително подобряване на синхрона на работа на проектния екип при пълна проследяемост на дейностите на отделните участници.

- Софтуерните инструменти на Dassault Systèmes са насочени към огромни индустриални концерни като Volkswagen, Boeing и Nokia. По какъв начин могат да бъдат използвани и от по-малки предприятия? Какви са предимствата при използване на подобни системи?

Индустриалната революция не е типична само за големите компании, които всички ние познаваме. Днес тя достига и до малките и средните предприятия, а дори и до микрофирмите, като например стартиращите компании. Тя е изцяло базирана на дигиталните технологии, които практически всеки ден променят нашия живот. Индустриалните продукти стават автономни, изискванията за тяхната сигурност и безаварийност са изключително високи, а потребителите са с все по-високи изисквания. Не е възможно компанията да отговорят на тези потребности, ако не инвестират в технологиите на бъдещето. Това важи не само за големите компании, като Volkswagen, Boeing и Nokia, а и за всяка компания, която разработва и произвежда индустриални продукти. Едни от тези технологии са софтуерните системи за инженерна разработка, а един от водещите в света това е 3DEXPERIENCE. Това, което смятам за основно предимство за малките и средните предприятия, е фактът, че, сдобивайки се с подобно решение, те практически получават и готови методики за работа, вградени в системата, типични за най-успешните компании в света. Убедена съм, че целенасочената дигитализация е един от ключовете за успех и най-добрата инвестиция за малки и средни предприятия. В особена степен това важи за стартиращите компании.

- Кой е най-предизвикателният проект, по който сте работили в последната година?

Голям брой са интересните проекти по които работиха нашите специалисти, но внедряването на 3DEXPERIENCE през 2021 г. едновременно в три стартиращи компании беше истинско предизвикателство за нашия екип. През месеците съвместна работа се учехме и израствахме заедно. Нужно беше да съобразим много специфични особености на отделните стартъп компании, за да им предложим най-добрата конфигурация на приложения в 3DEXPERIENCE и да можем да квалифицираме инженерите за работа в платформата.

Сред вашите партньори в България е Dronamics - български стартъп със собствена разработка на дрон за доставки. По какъв начин използват те продуктите на Dassault Systèmes? Има ли и други стартиращи или малки и средни предприятия от България, с които работите?

- Dronamics е може би една от най-ярките стартъп компании в България и ние се гордеем, че те използват нашите решения. Огромното предимство на 3DEXPERIENCE е, че се

базира на облачна технология, която позволява на развойния екип на Dronamcis да работи в непосредствена свързаност между участниците в екипа и с техните партньори от разстояние. Вече имаме и други примери. Внедряваме 3DEXPERIENCE в още две изключително интересни и перспективни български стартиращи предприятия: базираната във Варна фирма Kinetik Automotive и фирма Atelier Del Cafe, базирана в София. Мисля, че е добре да се запомнят имената на тези две фирми. В близките няколко години очаквам много новости от тях.

- В момента имате специална инициатива, насочена към стартиращи предприятия. Какво представлява тя? Има ли вече български компании, които са се включили в инициативата?

От началото на 2021 г. "Хайкад Инфотех" заедно с Dassault Systemés стартирахме нашата нова мисия "3DEXPERIENCE за предприемачите на нова България". Мисията е предназначена да спомогне български иновативни технически продукти да оживеят и да се реализират на местния и международния пазар. Чрез инициативата стартиращите компании могат да се сдобият с 3DEXPERIENCE на изключително преференциални условия. От нея могат да се възползват всички млади предприемачи и стартиращи български компании, заредени с енергия и мотивация и стремящи се да превърнат своите иновативни продукти в работещи бизнес модели. Точно в тази програма се включиха и фирмите Kinetik Automotive и Atelier Del Cafe.

- Как бихте оценили технологичното обезпечение на българските индустриални предприятия в момента, сравнено с европейския пазар? Кои са най-силните и най-слабите им показатели?

За съжаление нивото на технологично обезпечение на българските индустриални предприятия не е повод за гордост. В много от българските фирми ръководителите и собствениците на компаниите не оценяват важноста и степента на дигитализация, дори често се отнасят иронично към темата софтуер. Днес виждаме, че недооценяването на нуждата от непрекъсната промяна и дигитализация може да се окаже пагубна за цели компании. У нас в развойните отдели се използват остарели морално, разнородни по вид решения за 3D проектиране от различните отдели, почти липсват така нужните системи за управление на жизнения цикъл на изделието (на англ. PLM- Product Lifecycle Management), а същото важи и за системи за провеждане на виртуални симулации. Липсват стандарти на работа и умения как да се структурира развойната и проектната информация с помощта на PLM системи, да се гарантира, че тя е налична само един път, че е правилно структурирана и съвместима с ИТ системите, използвани в производството, логистиката и пласмента например. Тези липси, разнородните по структура и вид данни, загубата на време за събиране и проверка на съвместимостта на информацията създават проблеми в комуникацията между отделни ИТ системи, потребители, отдели и най-вече с международните им партньори. А резултатът е винаги един - поява на проблеми в качеството на произвежданите изделия на толкова късен етап, че те практически не могат да бъдат отстранени, забавяне на проекти и често загуба на партньори и пазари. Това не са мои лични наблюдения. И по данни на ЕС България се нарежда на 28-о място от 28-те държави, членки на ЕС, в Индекса на Европейската комисия на навлизането на цифровите

технологии в икономиката и обществото (DESI) за 2020 г. Равнището на уменията в областта на цифровите технологии е сред най-ниските в ЕС. С нашите начинания с българските учебни заведения се опитваме да променим тази негативна тенденция. Но са нужни много усилия и много търпение.

- Според вашите наблюдения има ли достатъчно подготвени инженерни кадри, които да отговарят на търсенето в индустриалните компании? Подобрява ли се ситуацията или се влошава в последните години?

Не, нямаме достатъчно подготвени кадри за работа в инженерната област. Това се дължи на промените в икономиката, които се случиха буквално в рамките на няколко години. Професията инженер-конструктор, технолог, инженер по автоматизация и роботизация са едни от най-търсените от индустриалните предприятия. Особено търсени са инженери, които притежават умения за работа с инженерни софтуерни системи за 3D проектиране и симулации, тоест да владеят езика на новото поколение инженери. Мисля, че ситуацията е осъзната и от страна на политиците, и от страна на образователните институции и бизнеса. Нашият принос като технологична компания е чрез последователна работа с техническите университети да даваме нови перспективи на работната сила на бъдещето чрез знания, практически умения, но и чрез създаване на мрежи за комуникация между бизнеса и образованието. Провеждаме много семинари, обучения и създаваме обучителни лаборатории. Миналата година в рамките на нашата инициатива "3DEXPERIENCE-инженерите на бъдещето" оборудвахме съвместно с фирма "Либхер Хаусгерете" обучителна лаборатория за инженери в Техническия университет - София, филиал Пловдив. Тази година се надяваме да открием поне още три лаборатории в рамките на тази програма.

- Какви промени на индустриалния пазар, свързани с ковид кризата през последната година, наблюдавате?

Гледайки година назад, мога да кажа, че индустрията може да бъде разделена на прековид и постковид период. Ковид кризата промени ситуацията в индустриалните предприятия изоснови. Скоро в интернет видях един шеговит коментар. *"Кой доведе до дигиталната трансформация във вашата компания: А. Вашият СТО, Б. Вашият CFO, В. Ковид?"* Тази шега създава настроение, но показва реалната ситуация. Компаниите, които в последните години бяха инвестирали в добра ИТ инфраструктура и модерни софтуерни решения, се справиха добре с дистанционната работа на своите сътрудници, с обмена и управлението на информацията. По мои наблюдения повечето от тях бяха или чуждестранни инвеститори, или много малки български компании. Малките и средните предприятия, които са гръбнакът на българската индустрия, имаха големи трудности с ковид кризата.

- Ускорява ли се дигитализацията на предприятията и какви са основните предизвикателства, които срещат те?

За нашата компания годината на ковид беше добра и успяхме да привлечем много нови компании към нашите модерни технологии. Мисля, че те бяха от тези, които оцениха

правилно ситуацията. Дигитализацията на предприятията е без алтернатива. Тя може да осигури работни места, нови пазари и да гарантира гъвкавост и свързаност на фирмите. Не на последно място днес младите инженери също оценяват своите работодатели, вместо единствено работодателите да оценяват тях. Младите споделят: "Искаме да работим в модерна среда като нашите колеги по света." Затова ще посъветвам ръководителите на предприятията да се замислят и по този въпрос. В заключение ще кажа, че ръководителите, които не оценяват важността на дигиталната трансформация, се превръщат в реална пречка за собствения си бизнес.

- Какви са очакванията ви за следващата година?

2022 ще бъде отново години на "преход". Този път не на политически, а дигитален. Дигиталната трансформация ще промени не само методите за разработка и производство на технически продукти, а и структурно за цели браншове. Моят съвет към всички ръководители на предприятия е да следят и оценяват добре случващото се по света. Ние в България сме част от глобална бизнес мрежа, а бързината на вземане на решения за трансформация в даден бизнес, и то само на правилните, може да се окаже решаваща. Модерните инженерни и бизнес софтуери не са гарант за вземането на бързи и правилни решения, но могат да се окажат неоценим помощник на ръководството на компаниите. Нека ние в България се окажем от страната на печелившите, да заложим на "правилната карта" и да инвестираме в последователната дигитализация на процесите в индустриалните компании и в сътрудничеството между бизнеса и образователните институции чрез модернизация на обучителни програми. Имаме изключителни технически специалисти, нека им гарантираме и най-съвременните инженерни софтуери, за да демонстрират своите способности и да гарантират дългосрочния успех на компаниите, в които работят. Ние в "Хайкад Инфотех" и Dassault Systèmes ще продължаваме да работим за успеха на нашите партньори.